

ÁTTEKINTÉS az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2012. június 29.

Összefoglalás

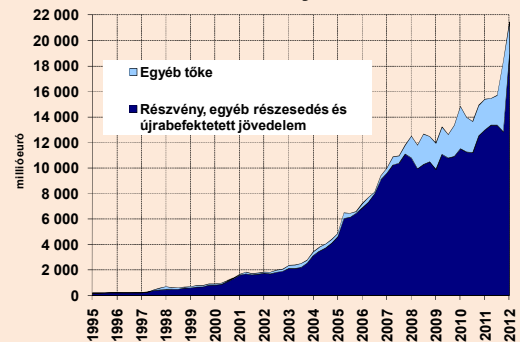
- A magyar közvetlen tőkebefektetések külföldi állománya meghaladta a 21,4 milliárd eurót, és a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a második legmagasabb közép-európai térségben.
- A magyar közvetlen tőkebefektetések külföldi állományának döntő része a szolgáltató ágazatokban és a kőolaj-feldolgozás ágazatban található.
- A magyar közvetlen tőkebefektetések állományának 52,4%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2012 első negyedévében 3359 millió euró értékű magyar közvetlen tőkebefektetés valósult meg külföldön, ami 3,3 milliárd euróval több, mint az egy évvel korábbi tőkevitel.
- 2012-ben várakozásaink szerint a magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön – az első negyedévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – meghaladhatja az 1 milliárd eurót. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőkevitelt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Főbb mutatók

	Jún. 29.	Időszak
Közvetlen tőkebefektetés állománya külföldön ^{1,2}	21 482	2012. I. né.
Közvetlen tőkebefektetés külföldön ²	3359	2012. I. né.
Közvetlen tőkebefektetés külföldön ²	3057	2011

1 Időszak végén
2 Millió euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

Részletes áttekintés

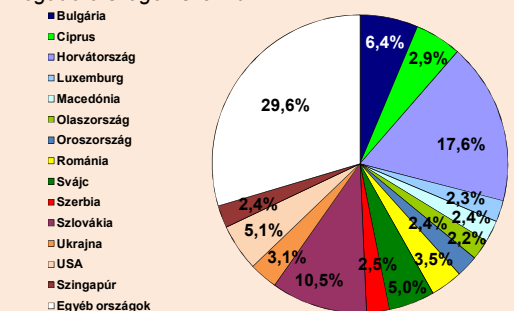
Az 1990-es években a közvetlen tőkebefektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, az elmúlt években azonban már **magyar vállalatok is több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlen tőkebefektetéseket.** Jóllehet Magyarország belátható időtávon belül nettó tőkeimportőr marad, a **tőkevitel jelentősége várhatóan ismét növekszik.**

A magyar vállalatok **közvetlen tőkebefektetései külföldi állománya 2012 első negyedévének végén meghaladta a 21,4 milliárd eurót;** ebből 18,9 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőkebefektetések állománya, 2,5 milliárdot pedig az egyéb tőkéé. A **GDP arányában a magyar állomány a legmagasabb (21,4%) a közép-európai térségben.** A szlovén állomány a második (16,9%). A lengyel (10%) és a cseh (8%) állomány az elmúlt években dinamikusan bővült, a szlovák (2011 végén 4,7%) és a román (0,9%) lemaradás azonban továbbra is jelentős. Az 2156 eurós **egy főre eső magyar állomány** Szlovénia (2921 euró) után **a második legmagasabb a közép-európai térségben;** az utóbbi években tapasztalható élénkülés ellenére Csehország (1176 euró), Lengyelország (972 euró), Szlovákia (2011 végén 602 euró) és Románia (57 euró) lemaradása még mindig jelentős.

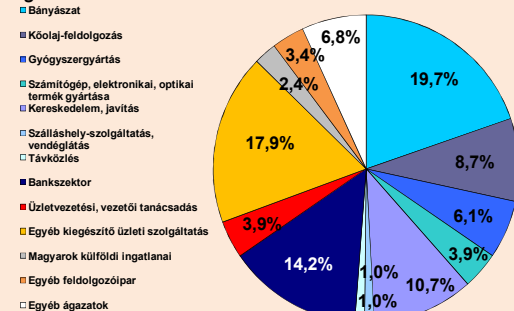
A **magyar vállalkozások külföldi közvetlen tőkebefektetései (európai) állományának legnagyobb része Horvátországban** (2,6 milliárd euró, 17,2%) található. (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2010 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Szlovákia (1537 millió euró, 10,3%), Bulgária (930 millió euró, 6,2%), az USA (745 millió euró, 5%), Ciprus (742 millió euró, 4,4%), Svájc (737 millió euró, 4,9%), Románia (509 millió euró, 3,4%), Ukrajna (451 millió euró, 3%), Szerbia (362 millió euró, 2,4%), Szingapúr (355 millió euró, 2,4%) és Oroszország (349 millió euró, 2,3%). Összességében **a magyar közvetlen tőkebefektetések állományának 52,4%-a Kelet-Közép-Európában található.**

A **magyar vállalatok külföldi befektetései állományának több mint fele (TEÁOR'08 szerint) a szolgáltató ágazatokban található** (2010 végi adatok szerint 8,2 milliárd euró, 54,6%); az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásban (2,7 milliárd euró, 17,9%), a bankszektorban (2,1 milliárd euró, 14,2%) és a kereskedelem, javítás (1,6 milliárd euró,

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása (2010 végén) Fogadó országok szerint

Ágazatok szerint

10,7%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A **feldolgozóiparban a befektetések 22,2%-a volt található** (3,3 milliárd euró, 2010 végén); ezen belül is a kőolaj-feldolgozás (1,3 milliárd euró, 8,7%), a gyógyszeripar (915 millió euró, 6,1%) és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása (585 millió euró, 3,9%) volt a meghatározó. Megemlítendő még a bányászat 19,7%-os részaránya (2,9 milliárd euró), amely vélhetően a Molhoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2009 végéhez képest a feldolgozóipari állomány értéke és aránya csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli állomány értéke nőtt, az aránya pedig csökkent, a bányászati állomány értéke és aránya ugyanakkor jelentősen nőtt.

Az 2001-2010-es adatok szerint az **éves magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön átlagos értéke 1 452 millió eurót tett ki. 2011-ben a nettó tőke kivitel 3057 millió eurót ért el**, ami az előző évinél 2 milliárddal nagyobb. A 2011. évi tőke kivitel alakulását nagymértékben befolyásolta egy egyedi, 2,5 milliárd eurós tranzakció pár (átfolyó tőke), amely a működőtőke-beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelent a statisztikában. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a **részvényformájú tőke export egyenlege 469 millió euró** (az előző évinél 622 millióval kisebb), míg az **újra befektetett jövedelem -267 millió euró** (az előző évinél 362 millióval kedvezőtlenebb) volt. Az adósságeneráló **egyéb tőke mozgások egyenlege 2915 millió euró** volt (döntően az említett egyedi tranzakciónak köszönhetően), ami a 2010. évinél 3098 millióval kedvezőbb egyenleg.

2012 első negyedében a nettó tőke kivitel 3359 millió eurót ért el, ami 3,3 milliárddal nagyobb az egy évvel korábbinál, és minden eddiginél nagyobb első negyedévi tőke kivitel jelent. A rekordszintű tőke kivitel túlnyomórészt egy egyedi, 3 milliárd eurós tranzakció párnak (külföldi tulajdonosok eszközportfóliója ártrendezésének) köszönhető, amely a működőtőke-beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelent a statisztikában. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a **részvényformájú tőke export egyenlege 6295 millió euró** (túlnyomórészt az említett tranzakciónak, illetve a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzésének köszönhetően), míg az **újra befektetett jövedelem 11 millió euró** (az előző év azonos időszakánál 117 millióval kedvezőbb) volt. Az adósságeneráló **egyéb tőke mozgások egyenlege -2947 millió euró** volt (döntően a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzéséből fakadóan).

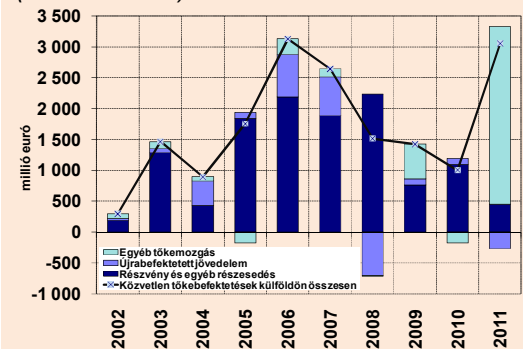
Az újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivitelben, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya folyamatos emelkedésének. A **2011. évi részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 4,7% volt**, ami mind a 2010. évi aránytól (4,8%), mind az előző öt év álagától (6,7%) elmarad. 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivitelnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivitel 6,3%-a, 2010-ben pedig 9,5%-a volt az újra befektetett jövedelem. **A magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 145,4%-át utalták haza osztalékként (876 millió euró) 2011-ben**, míg 2006-2010 között átlag 83% volt ez az arány. **2011-ben (az MNB becslése szerint) a (korrigált) adózott eredmény 7 millió euróval (610 millióra), míg a megszavazott osztalék 369 millióval (876 millióra) nőtt az előzőhöz képest**, így az újra befektetett jövedelem egyenlege ismét negatív lett, -267 millióra romlott.

A közvetlen tőke befektetések jövedelmei másik komponensének, az **egyéb tőke jövedelmeinek** 2010-2011-ben csökkent a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi bevétel (a magyar anyavállalat által a külföldi leánynak nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 102 millió euró volt, ami az előző évinél 82 millióval alacsonyabb, és az egyéb tőke 2011 végi követelésállományának 1,6%-át tette ki. A kiadás (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 14 millió euró volt, ami az előző évinél 3 millióval alacsonyabb. **A nettó bevétel így az előző évinél 79 millióval alacsonyabb, 88 millió euró volt 2011-ben.** Az egyéb tőke nettó jövedelmi bevétele jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi bevételeitől, annak 14,5%-át érte el 2011-ben (2010-ben 27,7% volt ez az arány).

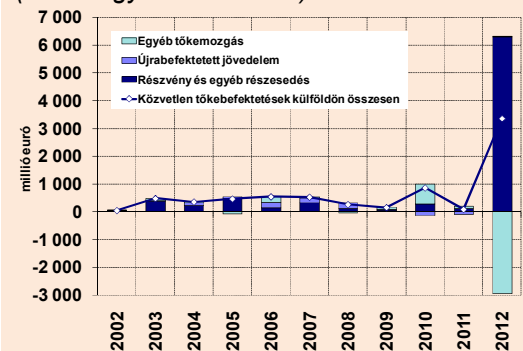
A **legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés formájú (nettó) magyar közvetlen tőke befektetés 2011-ben Ciprusra (174 millió euró) áramlott.** (Megjegyzendő, hogy Ciprus sok esetben egy harmadik országba irányuló befektetés közbenes állomása.) Megemlítendő még, hogy 140 millió euró áramlott Horvátországba és 136 millió euró Romániába.

A **legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés formájú (nettó) magyar közvetlen tőke befektetés 2012 első negyedében Belgiumba (3 milliárd euró) áramlott.** (Vélhetően a fent említett eszközportfólió-ártrendezésnek köszönhetően.)

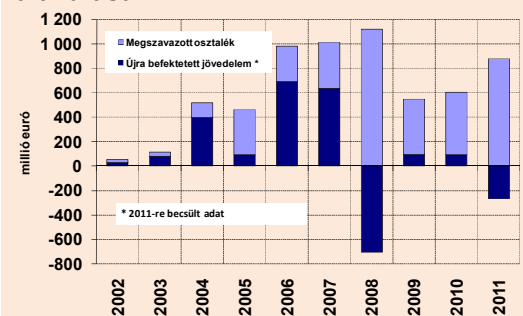
A magyar tőke kivitel alakulása (Éves adatok!)

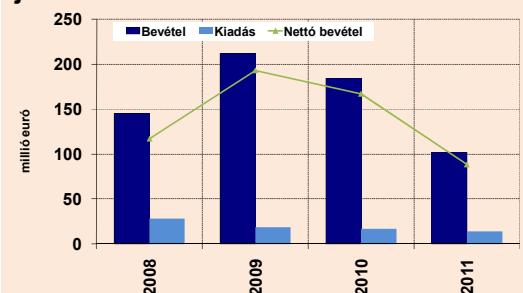
A magyar tőke kivitel alakulása (Első negyedévi adatok!)

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlen tőke befektetések jövedelmeinek alakulása

Az egyéb tőke formájú magyar közvetlen tőke befektetések jövedelmeinek alakulása

Megemlítendő még, hogy 2,7 milliárd euró áramlott a közép-amerikai országokba (véltetően a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzésének köszönhetően) és 488 millió euró Ciprusra.

Az ágazatokat tekintve (TEÁOR'08 szerint) a legtöbb magyar részvénytőke 2011-ben a kőolaj-feldolgozásba (353 millió euró) áramlott. Említendő még a bankszektorba (159 millió euró) és a szállítás-raktározásba (42 millió euró) irányuló befektetés. A feldolgozóiparba összesen nettó 422 millió euró, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 144 millió euró áramlott. Az építőiparból ugyanakkor 42 millió eurót vontak ki a magyar befektetők, illetve az adóamnesztia keretében 79 millió euró befektetést hoztak vissza Magyarországra a háztartások.

A legtöbb magyar részvénytőke 2012 első negyedében az üzletvezetési, vezetői tanácsadásba (5,7 milliárd euró, az említett két tranzakciónak köszönhetően) áramlott. Említendő még a kőolaj-feldolgozásba (490 millió euró) irányuló befektetés. A feldolgozóiparba összesen nettó 492 millió euró, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 5,8 milliárd euró áramlott.

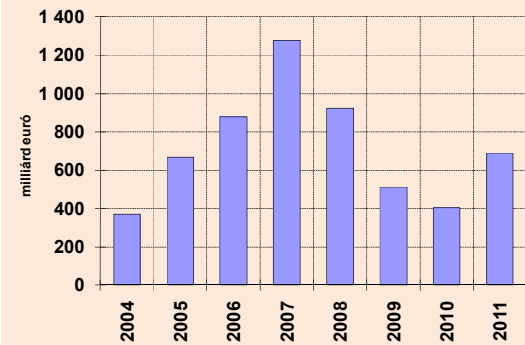
Az Eurostat adatai szerint 2011-ben az előző évinél 70%-kal nagyobb, 689 milliárd euró volt az EU-tagországok közvetlen tőkebefektetése külföldön, de továbbra is elmarad a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagától. A növekedés nagyrészt az EU-n kívülre irányuló tőke kivétel bővülésének (146 milliárd euróról 370 milliárdra) köszönhető.

2011-ben a visegrádi országok és Románia tőke kivitele összességében 37%-kal nőtt az előző évhez képest. A magyar tőke kivitel több mint háromszorosára (3057 millió euró), a szlovák 43%-kal (353 millió euró), a lengyel 4%-kal (4305 millió euróra) bővült. Csehország (827 millió euró, -6%) esetében ugyanakkor visszaesés következett be. A román befektetők nettó 23 millió euró tőkét vontak ki külföldről 2011-ben. Hazánk részaránya a V4-ek és Románia teljes tőke kiviteléből 35,7%-ot ért el, ami több mint kétszerese az előző évnek. A GDP-arányos, illetve az egy főre jutó tőke kivitel hazánkban (3%, illetve 306 euró/fő) volt a legmagasabb 2011-ben.

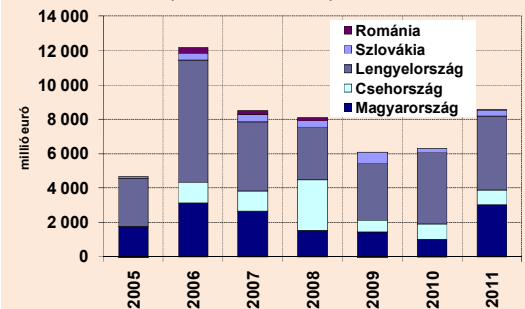
2012 első negyedében a visegrádi országok és Románia tőke kivitele összességében 3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A magyar tőke kivitel a sokszorosára (3359 millió euró), a cseh (357 millió euró) a kétszeresére bővült. A román befektetők – a tavaly első negyedévi tőke kivonással szemben – 28 millió euró tőkét fektettek be külföldön. 4%-kal (4305 millió euróra). Csehország (827 millió euró, -6%) esetében ugyanakkor visszaesés következett be. A szlovák befektetők ugyanakkor nettó 4 millió euró, a lengyelek pedig 1395 millió euró tőkét vontak ki külföldről az első negyedévben. Az egy főre jutó tőke kivitel hazánkban (337 euró/fő) volt a legmagasabb.

2012-ben várakozásaink szerint a magyar közvetlen tőke befektetés külföldön – az első negyedévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – meghaladhatja az 1 milliárd eurót. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőke kivitt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

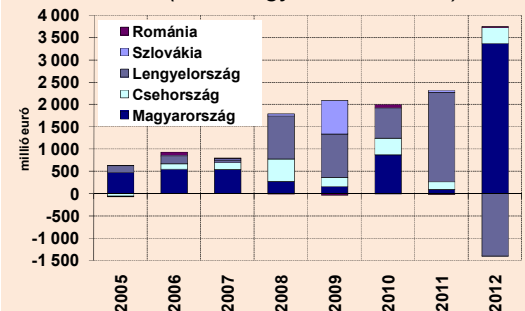
EU-tagok közvetlen tőkebefektetése külföldön

A visegrádi országok és Románia tőke kivitele (Éves adatok!)

A visegrádi országok és Románia tőke kivitele (Első negyedévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.

Tel.: (1) 374-2734

Fax: (1) 374-2812

E-mail: elemzesi@nfgm.gov.hu

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály